

Onderwerp Voortgang Strategisch Plan Afvalscheiding SPA najaar 2019	
Nummer	2019/767543
Portefeuillehouder	Berkhout, R.A.H.
Programma/beleidsveld	5.3 Overige beheerstaken
Afdeling	PCM
Auteur	Tobben, P.G.J.
Telefoonnummer	023-5113917
Email	ptobben@haarlem.nl
Kernboodschap	De SPA-maatregelen werpen hun vruchten af. De afvalscheiding neemt in 2019 verder toe tot ca. 48% (basisjaar 2015: 37%) en het restafval neemt verder af tot ca. 225 kg per inwoner per jaar (basisjaar 2015: 278 kg), dit ondanks een bij de verwachting achterblijvende nascheiding bij het AEB. In 36% van de stad is SPA volledig ingevoerd (bij laag- en hoogbouw). Er zijn 30.000 duocontainers in de stad uitgezet bij de daarvoor geschikte laagbouw. Afvalscheiding bij hoogbouw gaat beter, gft blijft hierbij echter een aandachtspunt. Als extra containers bijgeplaatst moeten worden dan is dit in eerste instantie bovengronds. Vanaf september is het vervolg gestart van de communicatiecampagne "Wij Haarlemmers scheiden ons afval", "Samen scheiden werkt". Met korte filmpjes worden via social media tips en weetjes over afval scheiden verspreid.
Behandelvoorstel voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie Beheer. Het informeren over de voortgang van SPA biedt de grondslag voor de jaarlijkse budgetaanvraag bij de behandeling van de kadernota
Relevante eerdere besluiten	- Opinienota (2016/148113), vastgesteld met kadernota, 30-06-2016. - Collegebesluit Implementatieplan SPA (2017/183828), 16-05-2017. - Afvalstoffenverordening en Uitvoeringsbesluit (2017/194528), 20-07-2017. - Collegebesluit richtlijnen plaatsing inzamelmiddelen (2018/386054), 04-09-2018. - Raadsbesluit extra maatwerk implementeren SPA (2018/411308), 18-10-2018.
Besluit College d.d. (wordt ingevuld door BC)	Het college stelt de informatienota aan de commissie Beheer vast. de secretaris, de burgemeester,

Inleiding

Omdat Haarlem veel beter kon op het gebied van afval scheiden en de hoeveelheid restafval, heeft de gemeenteraad in juni 2016, met het vaststellen van de kadernota, ingestemd met het Strategisch Plan Afvalscheiding (SPA). De ambitie is uitgesproken om het afvalscheidings-percentages te verhogen naar 68% en het restafval per Haarlemmer te verlagen naar maximaal 130 kg in 2023, waarmee wordt aangesloten op de landelijke doelstellingen. Op basis van alleen de bron- en nascheiding is de doelstelling volgens het beleidsplan resp. 61% en 185 kg restafval per inwoner per jaar in 2022.

Met de SPA-doelstelling zetten we een enorme stap, maar dan zijn we er nog niet. Uiteindelijk willen we helemaal geen restafval meer. Daarvoor zal als opvolger van SPA aanvullend beleid geformuleerd moeten worden. Bovendien is SPA slechts een schakel in de restafvalketen. Preventie en voorkomen dat productie tot restafval leidt, gaat eraan vooraf. Zorgen dat de gescheiden grondstoffen recyclebaar en vermarktbaar zijn, komt erachteraan (zie punt 16 van de bijlage).

Met deze informatienota informeert het college u over de voortgang en resultaten van SPA t/m het eerste half jaar van 2019, wat daarvoor gedaan is en wat verder op stapel staat.

Met de genomen SPA-maatregelen is een kentering in gang gezet die zich ook in het eerste half jaar van 2019 voortzet. We liggen goed op koers om de doelstelling te halen.

2. Kernboodschap

Een uitgebreidere toelichting op de voortgang van de maatregelen in het kader van SPA is als bijlage opgenomen. Hieronder volgen kort de belangrijkste punten.

De scheidingsresultaten nemen toe, het restafval neemt af

Op basis van de huidige cijfers neemt het restafval verder af van 278 kg per inwoner per jaar bij de start van SPA naar 255 kg in 2017 tot ca. 225 kg in 2019. Het scheidingspercentage neemt toe van 37% bij de start van SPA naar 40% in 2017 tot ca. 48% aan het eind van dit jaar. Hiervan komt ruim 3% door de nascheiding. Daarmee liggen we ondanks de achterblijvende nascheidingsresultaten bij het AEB nog steeds goed op koers.

De nascheiding AEB blijft achter en verwerking huishoudelijk afval is gegarandeerd

Door kinderziektes en constructiefouten bij de nascheidingsinstallatie van het Afval Energiebedrijf (AEB) in Amsterdam blijft het nascheidingsresultaat achter bij de verwachting. Uiteindelijk is het resultaat wel van belang om de doelstelling te halen. Het AEB heeft verbetermaatregelen aangekondigd maar deze leiden naar verwachting op korte termijn nog niet tot een hoger rendement. Het AEB heeft deze zomer door achterstallig onderhoud en organisatorische problemen een groot deel van de verbrandingscapaciteit moeten stil leggen. Het Haarlemse huishoudelijke afval wordt echter nog gewoon volgens contract verwerkt. Inmiddels is weer een deel van de capaciteit in gebruik genomen en het AEB geeft aan dat de capaciteit dit najaar weer helemaal op orde is. Ook vindt er een reorganisatie plaats en wordt onderzocht op welke manier het AEB moet worden voortgezet.

SPA-maatregelen zijn in 36% van Haarlem doorgevoerd

Tot nu toe heeft de volledige ombouw plaatsgevonden voor ongeveer 27.000 huishoudens (van de 76.000 in heel Haarlem).

Alle duocontainers zijn uitgerold

Er zijn in totaal ongeveer 30.000 duocontainers uitgezet bij laagbouwwooningen met een voortuin en/of achtertuin met achterom. Voor het gebruik van de containers is een verplichte proefperiode van 6 maanden ingesteld. Na deze periode zijn tot nu toe ca. 550 duocontainers weer ingeleverd. Dit betekent dat 98% de aangeboden duocontainer heeft geaccepteerd.

Hoogbouw gaat beter maar blijft een aandachtspunt

Het gaat hier om hoogbouwflats, appartementen, bovenwoningen en woningen zonder tuin en achterom. Bij de niet-hoogbouwflats is het ingezamelde papier en PBD schoon maar gft niet altijd. Bij hoogbouwflats is het verzamelde papier schoon; het PBD nog niet overal maar dat gaat steeds beter. Het gft blijft bij hoogbouwflats over het algemeen echter vervuild. De inzet van handhaving vanaf november moet hier verandering in brengen.

Meer capaciteit voor grondstoffen

De kentering in beschikbare liters aan capaciteit voor grondstoffen en restafval is zichtbaar. Door middel van het uitfasen van restafvalcontainer vanaf 2022 neemt het serviceniveau op restafval verder af. Een aandachtspunt is de optie om het aantal stortingen restafval per huishouden per week of maand te beperken. Naast de extra prikkel die dit geeft om nog beter te scheiden, leidt dit ook tot een afname van de illegale bedrijfsstortingen.

Voornamelijk bovengrondse containers

Indien een ondergrondse restafvalcontainer verwijderd kan worden, dan wordt hij vervangen door een ondergrondse grondstofcontainer voor papier of PBD. Het extra moeten bijplaatsen van containers voor grondstoffen gebeurt met bovengrondse containers. Hierdoor kan er sneller en meer uitgerold worden. Bij groot onderhoud van de openbare ruimte is er een mogelijkheid om bovengrondse containers ondergronds te brengen.

Gft in verzamelcontainers op een standaard

Een gft-container op een standaard wordt meer herkend als een gft-bak en dan ook als zodanig gebruikt. Daarnaast is het met deze methode mogelijk om meer gft-containers dicht bij woningen te zetten waardoor de brengafstand kleiner wordt. Grote semi-ondergrondse containers voor gft worden alleen nog bij hoogbouwflats toegepast in verband met de benodigde grotere capaciteit. Zowel gft-containers als bovengrondse containers leiden soms tot discussie en bezwaren waarover het gesprek met bewoners wordt aangegaan.

Meer rechtszekerheid voor bewoners bij de plaatsingsprocedure

Er kunnen eerst zienswijzen worden ingediend en daarna formeel bezwaar worden aangetekend op het aanwijzbesluit voor zowel de ondergrondse als bovengrondse containers. Bezwaren beperken zich tot een handvol per wijk. Hoewel dit aantal relatief weinig is, vraagt dit uiteraard wel veel tijd en aandacht.

De inzet van afvalcoaches is waardevol

Behalve dat de afvalcoaches bewoners helpen en stimuleren, bouwen ze ook een belangrijk netwerk op met wijkteams, corporaties, bewoners, scholen enzovoort zodat de boodschap door een grotere groep uitgedragen kan worden. Daarnaast werven en begeleiden ze adoptanten. Adoptanten zijn vrijwilligers die zich ontfemen over een grondstofstraat en flatbewoners helpen.

Er zijn drie afvalcoaches. Hiervan worden er twee uit de zwerfafvalsubsidie betaald. Helaas is er volgend jaar vanuit de subsidie nog maar budget voor één afvalcoach mogelijk en gaan we in 2020 voorsnog door met nog maar twee afvalcoaches. Hun takenpakket wordt hierop aangepast.

Vergoeding PBD lager dan verwacht

Er is een verschil van mening met de verwerker van PBD over de hoeveelheden die voor vergoeding in aanmerking komen. De door de verwerker opgegeven hoeveelheden wijken af van de hoeveelheden die worden vergoed. Daardoor is de vergoeding lager dan verwacht. Er is contact gezocht met andere gemeenten die in dezelfde situatie zitten om gezamenlijk op te treden. Welke acties dit zullen zijn, wordt dit najaar in overleg bepaald.

Samen scheiden werkt

In september is een nieuw vervolg gestart van de communicatiecampagne: 'Wij Haarlemmers scheiden ons afval', "Samen scheiden werkt". Er zijn onder andere diverse korte filmpjes gemaakt om via social media tips en weetjes over afval scheiden te verspreiden.

3. Consequenties

De SPA-maatregelen werpen hun vruchten af. De afvalscheiding neemt verder toe en het restafval neemt aanzienlijk af. Alle duocontainers zijn bij de daarvoor geschikte laagbouwoningen uitgedeeld en 36% van alle appartementen en hoogbouw is aangesloten op verzamelcontainers.

Communicatie wordt nog intensiever ingezet om het gebruik van de beschikbare inzamelmiddelen te verbeteren. Met filmpjes op social media worden tips en weetjes gegeven, onder andere over hoe je in huis je afval kunt scheiden.

Vanaf november worden twee handhavers expliciet ingezet op afvalscheiding. Hiermee hopen we het laatste zetje te kunnen geven om 'hardnekkige locaties' of 'notoire foutplegers' te kunnen aanpakken.

Al deze maatregelen zijn nodig om de goede koers, waarop we nu zitten, te houden en de doelstelling te halen.

4. Vervolg

Het college informeert de raad elk half jaar met een informatienota over de voortgang van SPA. Met de kadernota wordt jaarlijks budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van SPA.

In 2020 komt het college zoals afgesproken met een voorstel voor een beloningssysteem voor het afval scheiden.

Het programma SPA heeft betrekking op het behalen van de doelstelling in 2023 (maximaal 130 kg restafval per inwoner per jaar). Het uiteindelijke doel is om te komen tot een volledig circulaire economie zonder restafval. Om dit te bewerkstelligen wordt in 2022 een nieuw beleidsplan als opvolger van SPA aan u voorgelegd.

5. Bijlage

Bijlage: Voortgang Strategisch Plan Afvalscheiding, najaar 2019